

Михальчук Д.С., студентка I курсу
магістратури НАВС

Науковий керівник: Кулик Т.О.,
викладач кафедри конституційного та
міжнародного права НАВС, кандидат
юридичних наук

Конституційні засади діяльності друкованих засобів масової інформації в контексті: перспективи та наслідки реформування

Побудувати демократичну, правову державу неможливо в закритому суспільстві. На сучасному етапі ступінь відкритості інформації та рівень обміну інформацією обумовлюють темпи розвитку соціуму.

В Україні на сучасному етапі державотворення в умовах розбудови та реформування правової системи значно зростає роль засобів масової інформації (надалі - ЗМІ). Усі сфери суспільного життя відбиваються в масовій інформації, але настільки, наскільки це є вигідним саме власникам видань, редакторам, політикам, тощо. Україна як суверенна і незалежна держава у процесі вітчизняного інтегрування у міжнародний, європейський правовий простір має стати важелем впливу на реформування, роздержавлення української преси. Вступ України до складу країн Європейської спільноти на засадах повноправного членства зумовлюють необхідність приведення українського законодавства у відповідність до європейської системи стандартів захисту прав людини, адже сучасне життя є фактично неможливим без активного, впорядкованого руху та обміну інформацією. В умовах вільного й відкритого суспільства, за допомогою інформації громадяни, особи без громадянства, державні та громадські інституції задовольняють свої інтереси, реалізують конституційні права і свободи.

Інформація є інтелектуальним надбанням народу та держави, складовою процесів реформування економіки, адміністративної системи, демократичних перетворень, одним з головних ресурсів суспільства, і саме в інтересах українського суспільства є забезпечення саме об'єктивності та реальності інформації, інформації без впливу політики та окремих бачень впливових олігархів.

Аналізуючи ситуацію в Україні та порівнюючи її зі станом мас медіа в розвинених країнах, слід зазначити, що українське законодавство на сьогодні ще не є досконалим і потрібні зусилля як депутатів, так і журналістів для того, щоб створити для преси, радіо, телебачення, інших засобів масової комунікації придатні рамочні умови для роботи.

Питання роздержавлення друкованих ЗМІ вже не один рік залишається вельми актуальним. Воно не є простим - зачіпає інтереси політикуму, влади, галузі, трудових колективів, читачів і, з рештою, всього суспільства. Безумовно, кожен відстоює свої інтереси. Приватизація державної та комунальної преси сприятиме формуванню вільного та конкурентоспроможного ринку преси, який існуватиме, ґрунтуючись на

попиті та пропозиції. З іншого боку, зважаючи на поточну політичну та економічну ситуацію в Україні, необхідно створити умови, які дозволятимуть невеликим приватизованим місцевим газетам бути конкурентними на ринку.

Розглядаючи Закон України «Про роздержавлення друкованих засобів масової інформації» як безумовний прогрес у реформуванні українських ЗМІ, хотілося б визначити кілька критичних його аспектів, які все ж залишаються проблемними.

Закон України «Про реформування державних та комунальних друкованих засобів масової інформації» бракує чіткості, разом із чинним законом «Про друковані ЗМІ (пресу) в Україні» він залишає багато простору для державного втручання у ЗМІ як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях. Крім значних суперечностей у статтях вищезгаданих нормативно-правових актах, є і норми, що ставлять під загрозу незалежність ЗМІ та питання соціального забезпечення журналістів.

Для подальшого розвитку незалежних друкованих ЗМІ в Україні потрібно здійснити чимало кроків. Найголовніший - повне роздержавлення засобів масової інформації. До того ж, наша країна, розпочавши реформування державних ЗМІ, має забезпечити розвиток національного інформаційного простору, не лише на словах, прийняттям відповідної нормативної бази, а і простим злагодженими та усвідомленими діями. Перспектива її інтеграції у міжнародний ринок інформаційних товарів і послуг вимагає також активної національно-правової імплементації міжнародно-правових стандартів в інформаційній галузі у відповідне внутрішнє законодавство, зокрема, щодо ЗМІ.

Список використаних джерел

1. Конституція України Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show;>

2. Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», відомості Верховної Ради України; Закон від 24.12.2015 № 917-VIII - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua;>

3. Рекомендація 1407 (1999) Парламентської асамблеї Ради Європи. ЗМІ та культура демократії - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://medialaw.org.ua/hbrary/rezolyutsiya-1636-2008-pokaznyky-demokratiyi-v-media;>

4. Указ Президента України «Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи» від 20.01.06 № 39/06 [Електронний ресурс] / Президент України. - Офіц. джерело : сайт ВР України - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>